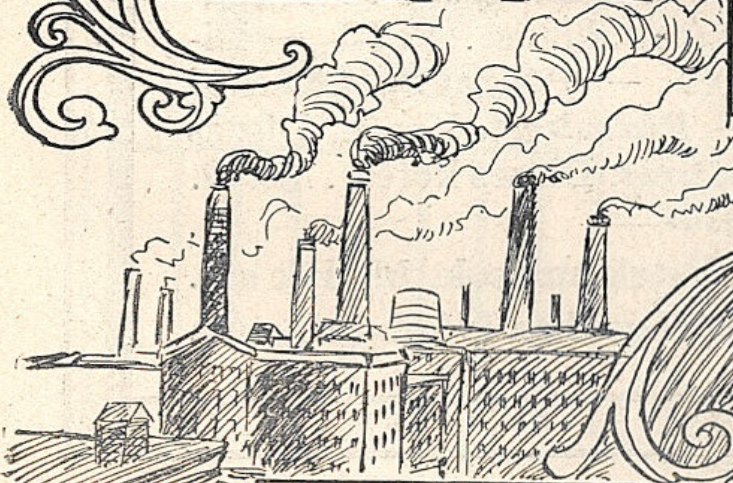

HAJNAL

Szerkeszti
MESSERSCHMIEDT GÉZA
passaici plebános.

26-ik szám.

1908. augusztus 27.

OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

A HAJNAL szer-
kesztőségénél a kö-
vetkező imádságos
könyvek kaphatók

Rendelési cím:

☞ „HAJNAL“
217 Third Street,
PASSAIC, N. J. ☞

Aranykorona. Diszes vászonkötés ..\$1.50 — Diszes elefántcsontkötés ..\$2.50. — Ájtatosság gyöngyei. Művészi kivitelű gyöngyház betétes kötés ..\$1.25. — Beteg-gek gyógyítója. Diszes elefántcsont kötés ..\$2.25. — Énekeskönyv. Kottával. Diszes vászonkötés ..\$1.25. — Égi Manna. Vászonkötés ..\$0.30. — Diszes celluloidkötés ..\$0.50. — Művészi kivitelű csontkötés ..\$1.25. — Nagyobb diszes elefántcsontkötés ..\$2.25. — Görög-szertartásu teljes énekeskönyv. Diszes vászonkötés ..\$1.00. — Diszes elefántcsontkötés ..\$2.30. — Jézus az én kívánságom. Diszes vászonkötés, kisebb ..\$0.50. — Nagyobb ..\$1.00. — Lelki Manna. Egyszerű vászonkötés ..\$0.35. — Finom puha bőrkötés ..\$1.00. — Mária bűnösök szószólója. Diszes elefántcsontkötés ..\$1.75. — Mennyei hangok. Oktató, szertartásos, imádságos és énekeskönyv. Keresztény családok kincse. Diszes vászonkötés ...\$2.00. — Remek elefántcsontkötés ..\$3.50. — Orgona-virágok. Diszes vászonkötés ..\$0.85. — Diszes elefántcsontkötés ..\$2.40. — Domborműves elefántcsontkötés ...\$2.60. — Orgonahangok. A legnagyobb énekeskönyv. Diszes vászonkötés ..\$1.00. — Diszes elefántcsontkötés ..\$3.00. — Pádúai Szent Antal imádságos könyve ..\$0.30. — Rózsakert. Közép. Diszes zománckötés ..\$1.20. — Szentírás. Diszes kötés ..\$5.00.

—••■••—
Mindenféle iskolai könyvek, katekizmusok, bibliák stb. kaphatók. -- Árak 1 centes bélyegeken is beküldhetők.

H A J N A L.

No. 26. Vol. I. WEEKLY MAGAZINE Aug. 27. 1908.

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GÉZA plébános Passaic-on, New Jersey.

Published every Thursday by
Rev. Geisa Messerschmidt
217 Third St. Passaic, N. J.

Megjelen minden csütörtökön.

Subscription Price — Előfizetés
az Egy. Államokban és Kanadában
One Year - egy évre \$1.00
Magyarországon, külföldön
Egy évre \$1.60

Entered as second-class matter March 11, 1908 at the post office at Passaic, N. J.
under the Act of Congress of March 3, 1879.

Milyen legyen a kath. pap Amerikában?

Kesze János és Gárda István szerint.

1) Ne prédikáljon az Istenről, pokolról, részegségről soha, mert ez rosszul esik az embernek.

2) A pap minden mise után tartozik a hitközséget „megtritolni“, mert így **nagyobb számban** fogják látogatni az Isten házát.

3) Szükség esetén engendje át a templomot hazafias ünnepek, szavalatok, élőképek, színelőadások részére, mert csak úgy lehet a magyarságot **összetartani**.

4) Az egyik sekrestyében a kurátorok vagy a pap hűsítő italokat áruljanak.

5) A pap minden szombaton délben tartozik az összes szalonokat megvizsgálni, hogy nem árulnak e hűsített italt a szegény embernek.

A „finom“ katolikusok szerint.

1) A nagymise prédikációval együtt ne tartson tovább 10 percnél.

2) Télben a hideg miatt, nyárban a nagy hőség miatt maradjon el a mise.

3) Ha prédikál, **finoman beszéljen**, mert Amerikában vagyunk; nem az a fő, amit Krisztus tanított,

hanem, ami nekünk jól esik. Ne tegezzen a szószékről, ez nem amerikaias.

4) Ne legyen kevély a pap, ne várja míg egy miszter köszönti, kezdje ő; járjon el minden keresztelőre és lakziba, így **ismeri meg az embereket!!!**

5) Minthogy minden katolikus pap már e világra ezreket hoz magával, ne fogadjon el stólát! Sőt keresztelésért ő fizessen **jutalomdíjat**. Esketésnél nem illik stólát fizetni, de ha muszáj: alkudni kell, mint a szikszói vásáron. Temetésért stólát elfogadni bűn, mert aki meghalt, az már nem fizethet.

6) A pap ne prédikáljon a hitközségbe való tartozásról és a **hitközségi havidijakról**; mert hány olyan katolikus van a finomabbjából, akik semmit se fizetnek, mégis beülhetnek a székebe, a mit a többiek csináltattak. . . Igaz, hogy ehhez **VASTAG BŐR** kell, de hát szemesé a világ! Kergesse ki a pap a székekből a a rendes hitközségi tagokat, akik fizetnek és adjon helyet nekünk, a "finom" katolikusoknak!

7) Ne legyen olyan **érzékeny** a pap! Ha az ember egy kicsit megrágalmazza, lepiszkolja, ártatlanul bántja és gorombáskodik vele —: ez neki mindjárt rosszul esik. Mutasson ő példát a **türelemre**. Erre való a pap!

8) Legjobb lenne, ha a papok mind elpusztulnának, mert ők **csábítják** a népet a templombajárásra és így nekünk is muszáj járninéha néha, hogy ne mondják, hogy az ember cucilista!

M. G.

A hét főbűn.

A fősvénység.

fősvény ember tárcája kövér, de mindene-mása sovány. Sovány az asztala, sovány a teste, sovány a lelke, sovány a háztartása . . .

Gondoljunk egy olyan emberre, a ki kutyáját annyira szereti, hogy puha párnán hagyja nyugodni s szüntelenül gondoskodik fölöle, jóllehet a kutyá-

nak semmi hasznát sem veszi, sőt nem egyszer kárát vallja, mert megmarással fenyegeti. — Ilyen a fősvény. Kuttyája a szekrényben őrzött pénze, mely miatt se éjjele, se nappala; eltüri az éhséget, a nap melegét valamint a tél fagyát, csak neki szolgálhason. Azonban köszönét helyett, ez a kuttyája meg fogja marni, s örök halálra dönteni.

Az egészséges ember szomjuhozik, de nagyobb a szomja a lázas betegnek. Mi különbség az egészséges ember szomja és amazé között? Az, hogy az egészséges ember szomját eloltja a mértékletes ital, míg a lázas betegségben szenvedőnek szomját a legjobb ital is csak növeli. A jó keresztény is igyekszik vagyont szerezni, a mennyiben arra élete fentartása miatt szüksége van s megelékszik azzal amije van; a fősvény azonban éhezik a pénzre a pénz kedvéért, s minél többet szerez, annál többet kíván.

Valamint a disznónak csak leöletése után vesszük hasznát, — úgy a fősvény ember is csak halála után válik hasznára embertársainak — végrendelete által.

A tenger vizében él egy nagy fajta csuka, melynek gyomra temérdek apró halacskával van tele. Ilyen kielégíthetetlen gyomra van a pénzvágyónak is. Benne van az özvegyek és árvák keservesen szerzett vagyona, a szükölködők és mindazok pénze, a kiket becsapott, vagy megcsalt.

Ha a piócának fejére hamut hintünk, leesik a testről s megszünik szívni a vért. Nincs jobb orvosság a fősvény ember (valódi pióca) kigyógyítására, mintha fejét meghintjük a mulandóság hamujával, azaz ha bekövetkezendő halálára s vagyonának mulandóságára figyelmeztetjük.

Hasonlit a fősvény a pókhoz is, mely egész belsejét kifonja, csakhogy hálójával egy kis legyecskét foghasson. S ha végül elkészült hálójával s sokáig leselkedett a légyre, — beállit a szobaleány a seprüvel s vége a hálónak is, meg a póknak is. — Ugy szintén a fősvény, miután sok éven át fonta terveit s hálót s szerzett is aranyat — kincset — de egyszer csak beállit a halál s elsepri őt minden javával együtt.

Az ördög sehogysem tudta megkedveltetni a világgal két leányát a gögöt és a fősvénységet; mindenki utálta őket. De midőn a dölyfösséget elnevezte illemnek, a fősvénységet pedig takarékoszágnak: legott szives fogadtatásra találtak az emberek között.

Szabó Gyula yonkersi plebános.

„Menj és hasonlóképen cselekedjél.“

Az irgalmas szamaritánus evangélium ából. Pünkösöd után 12-ik vasárnap.

☞ TÁRCA. ☞

RÓZSÁK A HALÁL MEZEJÉN.

— Elbeszélés a vértanuk korából. — Folytatás.

(Hiteles római kuttők nyomán.)

A „Hajnal“ számára írta: **Homicskó Jenő** görögkatholikus plébános.

ilyen alkotmány volt a kinzó kerék ?

Széles talpu, erős szerkezetű fakerék volt, amelynek talpára oda erősítették a testet, úgy kifeszítve, hogy az inak, a csontok mind kimozdultak a helyükből. A kerék vastag tölgyfadeszkához volt erősítve, ez meg sűrűn ki volt verve éles, kampós szegekkel. Amikor tehát e kereket forgatták a rája kifeszített testtel, e szegek borzasztó sebeket ejtettek — nem is — egészen szétszakgatták a testet.

Mikor e kerékre ráfeszítették Szeretetet (Charitas), Hadrián újból megingatni próbálta hitében s így szólt hozzá:

— Csak egy szót szólj gyermekem, csak annyit mondj, hogy „hatalmasak a római birodalom istenei“, s én szabadon bocsájt-lak. Különben meg, egy szavamba kerül s rögtön megindítják a kereket, mely testedet rongyokká tépi, repegeti széjjel.

— Nagy és hatalmas az én Istenem, édes Jézuském — ez volt a leányka felelete . . .

Ekkor nyomban megindult a kerék. Forgatják, amilyen hamar csak bírják. Omlik a vér, hullik a test darakokkan szerte-szét. De egy édes zenéjü angyali hang túl zergi a megrémült körülállók iszonyatos kiáltozásait is. A kis Szeretet (Charitas) lágyan énekel Jézusról és az Ő végtelen nagy szeretetéről. S ez a szivhez szóló szép ének, nem hogy gyengülne, halkulna, nem hogy szűnne, de erősebbé és erősebbé válik mindegyre.

Nem győzik már a kinzás munkáját a kerékforgató hóhérok. Karjuk szinte megbénul, megmerevedik már az örületes hajszában. Kövér veritékcseppek ülnek ki homlokukra. Lassan-lassan csendesik a kerék forgása. Végre megáll. De Szeretet (Charitas) még mindig él.

— Emésszen hát meg a tűz lángja! Üvöltötte minden emberi formából kikelve a császár.

A kis leányt máglyára dobják. De a tűz nem árt neki. Inkább, mint Remény (Spes) esetében a forró ólomfolyam, most a lángok: a körülálló hóhérok közül égettek porrá jó néhányat.

Zúgás, moraj fut végig a nézők seregén. Az udvari emberek

maguk is megcsömörlöttek már ennyi állatias kegyetlenkedés láttára. Az udvar népe most egy pillanatra feledni látszott, hogy elégedetlenkedésével a császár haragját vonhatja magára s életével lakolhat mindenki. A számító észen most az emberi sziv ke-rekedett fölül s az ajkáról az undor és fölháborodás tiltakozó, elítélő szavai hallatszottak végig a császári szállán, mint mikor a vihar szele morajlik el a tar mezők felett sötét, esős őszi éjszaka-kon.

A császár mindebből nem vett észre semmit. Se látott, se hallott. Őt most csak a gyermek kinzása foglalkoztatta. Amikor látta, hogy szenved, sátáni vigyorgás játszott az arcán s szeméből bűnös gyönyörködés sugárzott ki. Amikor meg azt kellett tapasztalnia, hogy a gyermek végezetül mégis csak diadalmas-kodik mindenféle hóhéron, kinzó szerszámon, akkor örülési roha-mok fogták el dühében . . .

Hadrián, mikor újra, meg újra látta már, hogy minden hiábavaló, Szeretet (Charitas) még mindig él, megparancsolta a kis leány fejének vételét.

— Folytatjuk. —

AZ ALAMIZSNA HARAMIÁI.

Mozgóképek a bűn világából.

— (ABRAHAM A SANTA CLARA.) —

Vége.

2. Kelj föl Miska ! . . . Szent Epifán püspök világéletében példás módon alamizsnálkodott. Amikor, ahol csak tehetett, mindig segített a szegényeken. Persze, az ilyen áldott jólelkű fő-pásztort aztán nem egyszer megcsalták, becsapták holmi naplopó koldusok.

Hanem, az isteni Gondviselés rendelkezéséből annak is elérkezett ám az ideje, amikor a szőrös lelkiismeretű fickókat a szent püspök rettenetesen megfenyithette . . .

Tikkasztó melegségű kánikulai délután volt. Szent Epifán, aki sohasem kimélte magát, ekkor is hivatalos dolgai után járt-kelt s utja épen püspöki fővárosa egyik szegényes utcáján vitte keresztül. Két lusta, korhely utcasarki koldus, aki javában támogatta a házak falát, hogy valahogy be ne düljön, már jó messziről észrevette a főpásztort.

— Nézd csak Miska, ki totyog ott! Mondta a pajtásának az egyik koldus, akit Jóskának hittak . . . Látod, ugy-e, hogy a

vén püspök. Próbáljuk meg, hátha kicsalhatjuk tőle egy-két pint bor árát. De jó is lesz, ebben a nagy melegben! Hát csak feküdj végig hamarosan a földön, aztán meg se mukkanj, mintha meghaltál volna. A többit bizd rám . . .

Ugy is lett. Mire a püspök odaért, Miska mozdulatlanul feküdt a földön, mint valami darabfa. Jóska már addigra vörösre sirta a szemét s szüntelenül azt óbégatta a püspök fülébe, hogy: jaj, az ő szerencsétlen kolduló társa, ime itt halt meg az ut szélén, most hát könyörüljön meg rajta s adjon valamelyes pénzt, hogy teljék belőle koporsóra.

Szent Epifánnak ekkor csodálatos isteni sugallat szállott a szívébe. Az mondatta szájával e szókat:

— Igazad van. Pajtásod csakugyan halálfia már. A jó Isten irgalmazzon a lelkének. Nesze, itt a pénz, temettesd el illendően, mert ezen a világon ugyan többé föl nem támad . . .

Jóska koldus huncutkásan dűnnyögött magában.

— Már csak bizd mi ránk jó papom, majd eligazítjuk. Majd beszopogatjuk mi a magunk borát most már nálad nélkül is!

Jó messzire járt a főpap, amikor Jóska rákiáltott pajtására: — Kelj föl Miska! Nem lát meg a vén pap, ne félj!

De Miska meg sem moccant. Költögető társa már meg is haragudott s torka szakadtából bömbölte a fülébe:

— Ne komédiázz már no! Elment az eszed? Egy lélek sem jár most erre. Senkisé is lát bennünket. Szedd össze magad, azt gyerünk egy kis búfelejtőre! Kelj föl Miska! . . .

Rázogatta, emelgette, de a Miska bizony nem kelt föl. Igazán, valósággal meghalt. Most aztán futva-futott a Jóska koldus a püspök után. Bevallotta hazugságukat, csalásukat. Térden állva könyörgött a szentnek, támassza föl a halottat.

— Mondottam már, felelte Epifán, takarítsd el társadat. Az Úr az Ő ítéletét meg nem változtatja . . .

*

Minden olyan koldus, aki végigkéregeti a házakat, noha ereje és alkalmá is volna a munkára, **haramia módjára** rabolja el az alamizsnát: attól is aki adja, de meg attól is, aki igazán szegény, érdemes s rászorul a mások kegyelemkenyerére. Jaj a dologkerülő naplopóknak, szélhámosoknak, akik az irgalmas szívűek jóságát kihasználják. Ők a más világon irgalmasságot nem nyernek.

Dr. Helvey Lajos.

KRÓNKA.

¶ **Kovács Lajos** new yorki plébános e hónap első felét Kanadában töltötte, nem csekély fáradsággal fölkeresve a szétszórta élő magyarságot s lelki gondozásban részesítve őket, mint azt régebben **Vay Péter** gróf, pápai főpap tette. A nép gyermeki ragaszkodással fogadta Kovács plébánost s messze vidékekről egybesereglett miséjére, prédikációjára s gyónásának elvégzésére. Különösen Esterházy, Kaposvár, Stockholm környéke járt elül jó példával.

§ **Madár János** bridgeporti plébános Nagyboldogasszony napján visszaérkezett Magyarországból szerető hivei körébe.

✠ **Az Ur Jézus mátkája** ... Pete József le sueur centeri (Minn.) jó módú magyar farmer Amália-lánya St. Paul (Minn.) városában a szent Józsefről nevezett apáca-szerzetbe lépett. Ő az első magyar apáca az egész Minnesota-államban.

✠ **Oszkó Gyula** detroiti honfitársunk hazautazott szülőfalujába, a veszprémmegyei Karakószöröcsökre. Hogy ezt itt megírjuk, annak az az oka, mert ritka lelkes közkatonája volt az amerikai katolikus magyarság minden nemes törekvésének. Vajha minél több ilyen derék harcosa akadna véreink sorában a jó ügynek! (h.)

¶ **Apáca-gyilkosok.** Már ilyenek is vannak. Páris mellett egy Antony nevű városka zárdájában két álarcos férfi kalapáccsokkal holtra verte a főnöknőt, Larrieu Jeanne nővért. Két más apáca védeni akarta a megboldogultat, de ők is súlyos sérülésekkel kerültek a kórházba. A névtelen „hősök“ persze nagy bátran elosontak. Mit is mondott az Úr Jézus: „Gyűlöletesek lesztek az én nevemért, de... béketűrésben birjátok lelkeiteket.“ (Szent Lukács 12, 17-19.)

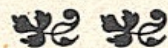
✠ **Megtért község.** Jeruzsálem pátriárkája örvendetes hirt küldött a római pápának. Palesztinában egy 1500 lelket számláló falu mindenestül a katolikus hitre tért. — Hogy is hangzik Izaiás próféta jóvendölése (60, 4.): „A te fiaid messzünnen jönnek és leányaid minden oldalról indulnak... és hozzád jó a pogányok ereje.“

£ **Kiközösített orgazdák.** Franciaországban az istentelen kormány tudvalevőleg elharácsolta az egyház vagyonát, amelyet most potom áron veszteget. Marty püspök, Montauban főpásztor

legujabban körlevél útján adta a hivek tudomására, hogy a mely katolikus vásárolni merészel az elrablott templomi vagyomból, az ki lesz közösítve az Anyaszentegyházból. — Némely katolikus még arra se vár, hogy zsványóktól szerezze meg a templomi vagyont. Egyszerűen ő maga nyul hozzá . . .

@ **Az istenkisértő halála.** Franciaország Saint James várcsában a védőszent nevének, szent Jakab apostol napjának megünneplésére készült a lakosság. Julius 25-ike előtt egy Railland Ágoston nevű 53 éves kovácsmester felhágott az uton felállított ideiglenes oltár asztalára, s ott megragadva a feszületet, durva röhögéssel így kiáltott fel: „Ha te nem volnál csaló, úgy menten letaszitanál engem erről az oltárról.“ Alig ejté ki e káromlást, lefordult az alacsony oltárról s úgy odavágódott a földhöz, hogy haldokolva vitték haza. Három napon át rettenetes kinokat szenvedett, míg végre kilehelhette bűnös lelkét. „Nem ver az Isten bottal.“

‡ **Hittérítő cseléd.** Dávid Anna asszonyt, egy bostoni kereskedő gazdag özvegyét saját szolgálója térítette a katolikus hitre. — Mégis csak ritka állapot, hogy némely asszonyságnak nem mérgelődést, hanem boldogulást okoz a cseléd tartás. Cs.I.

	N A P T Á R.	
--	---------------------	--

Augusztus 30. Vasárnap. Pünkösd után 12-ik Vasárnap. Li-mai szent Róza.

Augusztus 31. Hétfő. Szent Rajmund hitvalló.

Szeptember 1. Kedd. Szent Egyed apát.

Szeptember 2. Szerda. Szent Yusztusz püspök.

Szeptember 3. Csütörtök. Szent Szerápia és Szabina vértanuk.

Szeptember 4. Péntek. Szent Rozália szüz.

Szeptember 5. Szombat. Jusztiniáni szent Lőrinc velencei pátriárka.

Tartalom. Mai számunkba közleményeket irtak: **Csernitzky** István mc adooi plébános, **dr. Helvey Lajos**, **Homieskó** Jenő passaici görögkatholikus lelkész, **Messerschmiedt Géza** passaici római katolikus plébános és **Szabó Gyula** yonkersi plébános.

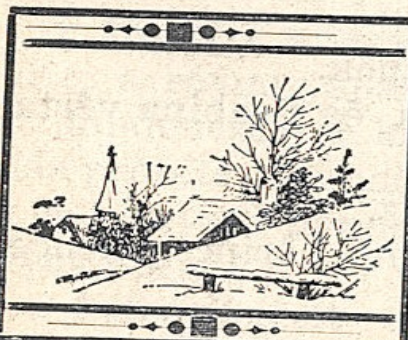
ÜGYNÖKEINK.

Barton, O. Varga Mihály. — **Bridgeport, Conn.** Blonson János, Serföző János. — **Cleveland, O.** Bodig József, Dósa Pál. — **Dayton, O.** Bartos János. — **Detroit, Mich.** Pálfi István. — **E. Chicago, Ind.** Farkas Kálmán. — **Chicago, Ill.** Csinnoss János. — **Lorain, O.** Kiss Károly — **Lord, Md.** Bessenyei János. — **Mc Adoo, Pa.** Szalay Jenő. — **Passaic, N. J.** Kucsera János. — **Scranton, Pa.** Ságghi Lőrinc. — **South Bend, Ind.** Koczán János. — **South Betlehem, Pa.** Konyár János. — **Throop, Pa.** Kovács Sándor. — **Toledo, O.** Danykó József, Székely Bálint. — **Torrington, Conn.** Kiss Károly. — **Trenton, N. J.** Gura Dániel, Szmoliga Béla. — **W. Hazelton Pa.** Képes József.

EGYESÜLETI KALAUZ.

Szent István Király Róm. és Gör. Kath. Betegsegélyző Egylet.
Fairport, Ohio. — Diszelnök: Ft. Schimko János rk. plébános. Elnök: Gurály József. Alelnök: Simkó József. Titkár: Vajó József Box 95 Jegyző: Bertics János. Pénztárnok: ifj. Béres József. Számvevő: Gergely Sándor Ellenőrök: Sziszak János, Világi Miklós és Fullajtár János. Beteglátogatók: Sivák János és Tarnóczki István. Ajtóőrök: Baginy János és Sárosi József. — Minden levél a titkár úrhoz küldendő Box 95. Fairport, Ohio. Az egylet gyűléseit minden hónap első vasárnapján tartja a rk. iskola termében délután 2 órakor.

HIRDETÉSEK.

Campbell Morrell & Company

A legolcsóbb bevásárlási forrás

ÉPÜLET-ANYAGOKBAN

Téglát, meszet, cementet, anyagcsöveket stb. minden fajtában, pontosan és a legjutányosakban szállítunk.

Cim: **Campbell Morrell & Co. Park Place & Water Street, — PASSAIC, N. J.**

UJ! MAGYAR GYÓGYSZERTÁR, „SZENT ISTVÁNHOZ“

.....Passaic, N. J. 2-ik utca 125. szám....

Hazai gyógyszerek teljes raktára. Teák, füvek, csöppek, balzsamok, egészségi és fertőztelenítő szerek... — Világhírű kárpáti-melltea, egri és máriacelli gyomorcsöppek, valódi hazai sósborszesz, szappanok, krémek eredeti tisztaságban, a legolcsóbban nálam kaphatók. Különösen nagy kelendőségnek örvend **sebgyógyító balzsamom**, melyet a leg-elmérgesedettebb sebekre kitűnő sikerrel használnak; továbbá saját készítményű „linement“-em, mely **a köszvényes, csúzos, reumatikus fájdalmak biztos kiirtója.**

Uj! Magyarul beszélünk! Levelekre bérmentve válaszolunk. Orvos-ságokat vidékre is szállítunk. Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás! **Uj!**

..... ERNEST A. MOORE .....

Tűz ellen **BIZTOSÍTÁS** szélvihar ellen :::

229 MAIN AVENUE, PASSAIC, NEW JERSEY.

: Elsőrangú társulat. :

Jelentkezőket elfogad Biczák A. Károly 222 3rd St. Passaic, N.J.

The Passaic Trust and Safe Deposit Co.

a Main és Bloomfield Ave. sarkán. -- PASSAIC, N. J.

...Passaic legrégebbi takarékpénztára...

20 éves fennállását valóságos áldásként emlegeti Passaic lakos-sága. Megbízható, gyors és szíves kiszolgálát.

Betett pénzek után 4% kamatot fizet.

A társulat széleskörű pénzküldő irodával is rendelkezik, mely Europa minden országába rövid idő alatt szállit pénzeket.

AKI házat akar építeni, akinek magán-vagy középület, hivatalos helyi-ségek, termek stb. célszerű és okosan készített tervezetere van szüksége:

AKI ki akarja kerülni az építéssel járó kellemetlenségeket, AKI jól és tartó-san épített házat óhajt : Az forduljon ezen cimhez :

...Cortland G. Van Winkle architect...
National Bank Bldg, 43 és 44. sz. termek Passaic, N. J.
16 éve építézmérnök. :: Számos elismerő nyilatkozat.

Nem kell oda fáradni, írjon egy kártyát s ő maga fölkeresi Önt.

MOSKOVITZ EMIL

182. SECOND STREET PASSAIC, N. J.

A legkitünőbb, legtartósabb és legcsinosabb bútorok raktára. — Különösen berendezve a magyarság igényeire. Mindennemű házi tárgyak; párnák stb. — Közkedvelt bevásárlási forrás.

◆◆ I. H. MASS. ◆◆

Passaici magyarság kedvelt fényképésze. Minden e szakmába vágó rendelést, felvételt tisztán, gyorsan finoman eszközöl. Nyitva mindennap reggel 8-tól este 10-ig. J. H. MASS fényképész. - 37 Monroe St.

M. EHRENFELD DIVATÁRÚ UZLETE

...190—192 Second Street, Passaic, N. J...
A legolcsóbb bevásárlási forrás. Menyasszonyi ruhák, keresztelő ruhák. A legdúsabb választékban mindenféle ruhaszövetek! Forduljon bizalommal e régi jóhírnevű magyar céghez. Feliratos síri koszorúk raktára.

Merchant Bank of Passaic, 183 Passaic Str.

ROBERT D. KENT, elnök.

JOHN HARDIFER, alelnök.

..... Tőke 50,000 dollár. ....

Takarék betétek után 4 százalékos kamatot fizet.

— Vidéki betevőkre különös gondot fordít. —

Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 4 óráig.

Passaic magyarságának egyik legkedveltebb bankja.

HIRDETÉSEKET olcsó áron felvesz a „HAJNAL“ kiadóhivatala.

Mrs. F. Rowinski 51. Monroe St. Passaic, N.J.

Temetkezési és Bébalzsamozási Intézete. Kocsik temetések-
re, esküvőkre, betegek részére, kirándulásokra, diszmenetekre - éjjel-
nappal kaphatók. - Telefon: 396. L. 1. Passaic. - Jutányos árak!

BISCHOFF'S BANKING HOUSE

Alapított 1848-ban. NEW YORK CITY 237 BROADWAY.

Pénzküldemények Magyarországra s Európa bármely ré-
szébe olcsón és gyorsan, biztosan házhoz szállítatnak.

Pénzeket elhelyezünk bármely bankba v. takarékpénztárba
az ó hazában és a betétkönyvet rövid idő alatt ide hozatjuk.

Pénzbetéteket felvesszünk kamatozás végett.

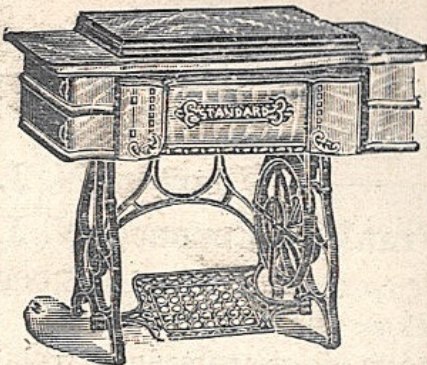
Hajójegyeket Európába vagy onnan ide legolcsóbban és a leg-
gyorsabb hajókra adunk el.

Vasuti jegyeket az Egyesült Államok minden részébe, ugy-
mint Canadába és Mekszikóba.

Vámházi közbenjárók. — Európai csomagposta.

HENRY BISCHOFF & CO.

Levelekre magyarul válaszolunk.

Három millió család beszél a
STANDARD

féle varrógépről, melynek szerke-
zete tartósság és könnyű munka te-
kintetében a világ bármely más
varrógépét felülmúlja.

A Standard varrógép az egyedüli, mely-
lyel tökéletes láncműveléseket készit-
hetünk.

— Lesúlyesztő szerkezet. —

23 éves tapasztalat szól mellette!

Irjon ingyen árjegyzékért és bővebb fel-
világosításért. Ezen címre:

THE STANDARD SEWING MACHINE CO.
6409 B. Cedar Av. Cleveland, O.

TOKÁR JÁNOS

218 Third St. — Passaic, N. J.

A világ legdrágább kincse: az egészség!

Magyar pap kórháza Amerikában.

Isten segédelmével eddig 200-nál több betegségnek találtam meg gyógyító-írját a világhírű wörishofeni plébános, a néhai való „Father Kneipp“ csalhatatlan gyógyításával. Négy esztentendei amerikai lelkipásztorkodásom alatt 2010 beteg fordult meg a kezem alatt. West-Virginiától Bostonig, Atlantic Citytől Harrisburgig tömegesen járultak elém a szenvedők. Angolok és németek, tótok, csehek és lengyelek. De még négerék is. Kedves magyar honfitársaim seregestül kerestek föl. Aki személyesen nem jöhetett, levélben panasolta el baját. Hogy bizalmát senki sem pazarolta érdemetlenre, mutatja a temérdek köszönő levél, hálaírat. Sok százra rug a számuk s az érdeklődő ritka szép tapasztalatot merithet belőlük. Tifuszt, tüdőlobbot, vérhányást, vörhenyt, váltólázatot --- mondhatnám --- egész könnyű szerrel gyógyítok. Epe-, vese-, hólyagkőből operáció nélkül kigyógyítottam szenvedő embertársaimat. Vérmérgezésből az utolsó pereben, már a halál révén sikerült visszaadnom a sir szélén állókat az életnek. Legutolsó betegem 15 évi rheuma következtében szivbajában sehosem talált enyhülést. Meggyógyítottam. Gyógyításom egyszerű, természetes.

☞ Hideg víz, biztos hatású füvek, szigoruan megszabott életmód. —
Honfitársaimnak bármely pillanatban rendelkezésükre állok.

Father CHAS. POLICSEK
magyar plébános,
a „St. John Kneipp-Sanatorium“ igazgatója,
ALPHA, N. J.

RIZSÁK JÁNOS

Közjegyző

...Pénzszállító és váltó üzlete...

Főüzlet: 127 2-dik utca Passaic, N. J.

Magyarországi bizományi iroda:

—: Budapest, VII., Király-utca 103. :—

Fióközletek:

So. Bethlehem, Pa. — Wharton, N. J.

Alpha, N. J. — Franklin Furnace, N. J.

A New Jersey állami törvényeknek megfelelően 35,000
dollár biztosíték az államnál.

Pénzt a legolcsóbban és leggyorsabban szállit Magyarországba, valamint bármely világrészbe. Kérem egyuttal ügyfeleimet, ha pénzt akarnak Magyarországból kihozatni, például birtokeladásból, árva-pénztárból, takarékpénztárból, vagy bármely más célból, úgy a költségek megtakarítása céljából adják fel budapesti irodám címére, Budapest, VII., Király utca 103 és én az ott megbizott összeget, dollár értékben, hiány nélkül kifizetem.

Hajójegyeket Európába vagy Európából Amerikába a legjobb hajókra adok el, az utasokat személyesen elkisérem a hajókhoz.

Jogügyekben mindennemű okiratok, szakszerűen kiállittatnak és a törvényeknek megfelelően elintéztetnek.

Utbaigazítást, felvilágosítást és tanácsot, ingyen és szívesen adok.

H A J N A L.

No. 26. Vol. I.

WEEKLY MAGAZINE

Aug. 27. 1908.

Szerkeszti MESSERSCHMIEDT GÉZA plébános Passaic-on, New Jersey.

Szerkeszti: Messerschmidt Géza plébános, Passiac-on, New Jersey

REPRINT EDITON

Készítette: Dudás Róbert Gyula, 2015-ben